

УДК 82.09

*Кісельов Н. Р., курсант**Науковий керівник: Коверсун Н. А., викладач**Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна*

МІСЦЕ РИТОРИКИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Поновлення риторики у шкільні програми з української мови спричинило те, що відбулися позитивні зміни в освіті України.

Риторична освіченість допомагає кожному впевнено почувати себе в усіх життєвих та професійних ситуаціях, коли треба або повідомити, поінформувати, проаналізувати, зробити висновки, висловити власний погляд, пояснити, скритикувати, або ефективно спілкуватися у різних сферах. Вона сприяє вдосконаленню комунікативного простору у професійному та діловому середовищі.

Звісно, формування риторичної компетентності – тривалий процес, тому риторична освіта молоді має бути впроваджена на всіх рівнях, проходити у кілька етапів: пропедевтичний (початкова школа), формувальний (основна школа), узагальнювально-систематизувальний (старша школа), академічний (вища школа) і вдосконалюватися людиною індивідуально впродовж усього життя [3].

У процесі комунікативно-мовленнєвої роботи на занятті української мови у Кременчуцькому льотному коледжі ХНУВС розвиваємо риторичні вміння курсантів, найголовнішими з яких є: готуватися до публічного виступу і проектувати власне висловлювання (вибирати тему, формулювати комунікативні цілі, добирати інформацію); будувати комунікативно доцільні, риторично змістовні, виразні тексти; використовувати нормативні й стилістично доречні мовні засоби з урахуванням ситуації спілкування; сприймати, осмислювати, оцінювати чужі тексти з погляду його риторичного змісту, комунікативної мети й мовного оформлення; аналізувати ситуацію спілкування; характеризувати аудиторію щодо кількості, освіченості, соціально-культурних ознак тощо; володіти усним мовленням (інтонацією, тоном, темпом тощо); добирати цікаві, переконливі аргументи на захист своєї позиції; дотримуватися правил мовленнєвої поведінки та етикету [2].

Форми навчально-риторичної роботи повинні бути різноманітними та цікавими. Викладачу варто послідовно використовувати фронтальну, групову, парну й індивідуальну діяльність курсантів та організовувати її так, щоб кожен курсант у групі був учасником навчального спілкування. Під час заняття курсанти мають учитися не просто спілкуватися, а виступати перед аудиторією, створювати діалоги, брати участь в обговоренні, виконувати різні ролі при спілкуванні (мовця, активного співрозмовника, слухача, реципієнта тощо). Продуктивними формами риторичної роботи на занятті української мови є також ораторські хвилини, комунікативні тренінги, риторичні презентації, мовленнєві практикуми, пресконференції, диспути, що сприяють розвитку

мистецтва спілкуватися. У процесі такої риторичної роботи важливо показати кожному курсантові, що доносити свої думки, спілкуватися, виступати перед аудиторією здатен кожен, а у процесі таких навчально-комунікативних тренувань це буде робити щоразу легше [4].

На занятті української мови риторика покликана не тільки забезпечити формування вмінь ефективно спілкуватися, а й сприяє розвитку в курсантів особистісних якостей: культури мислення; культури мовлення; культури поведінки; культури спілкування [1].

Опанувавши риторичними знаннями, курсант здатен вільно висловлюватися на різні теми, а саме: побутові, ділові, загальнокультурні, наукові, політичні, філософські. Свої судження будує зрозуміло, послідовно, грамотно. Зможе проголошувати промову і бути зрозумілим для аудиторії; писати тексти в різних жанрах для різних ситуацій та адресатів, орієнтуючись на певного слухача або читача. А головне- зрозуміло та грамотно складати документи, ділові тексти.

Список літератури:

1. Голуб Н. Викладання елементів практичної риторики в 10-11 класах. Українська мова і література в школі. 2002. № 4. С. 4–9.
2. Кучеренко І. Риторизація сучасного уроку української мови: зміст і шляхи реалізації. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2013. № 45. С. 5–9.
3. Онуфрієнко Г. М. Риторика: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
4. Ранюк О.П. Риторика – як важливий складник професійної підготовки філолога: зб. наук. праць. 2014. № 17(2). С. 165.-170.

УДК 371

Коверсун Н. А., викладач

Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Сучасна педагогіка вважає, що література- це один із головних засобів виховання дитини. Але в сучасному світі існує проблема – молодь не читає.

Головними причинами читацької кризи серед курсантів є: зниження економічного та морально-культурного рівня життя нашого суспільства; захоплення сучасної молоді комп'ютерними технологіями та Інтернетом; перевантаження навчальних програм, а звідси брак вільного часу для читання; відсутність комплексної програми розвитку читацької культури особистості [2].

Крім причин, існують також і перешкоди, які заважають зробити правильний читацький вибір, а саме: перебування під не контрольованим впливом телебачення й комп'ютерних розваг; існує думка, що література нічого